

Jan Tomczak

"Glaubenserfahrung in deer Gruppe -
Wochenenden mit Jugendlichen",
Klaus Busmann,
München-Düsseldorf 1976 :
[recenzja]

Collectanea Theologica 47/2, 229-230

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tajemnicą, oczyszczane nieustannym wyrzeczeniem. Prezentowana książeczka jest wyrazem i świadectwem głębokiej wiary Teilharda w Boga Objawienia.

ks. Józef Kulisz SJ, Warszawa

Klaus BUSSMANN, *Glaubenserfahrung in der Gruppe — Wochenenden mit Jugendlichen*, München-Düsseldorf 1976, Kösel-Verlag — Verlag Haus Altenberg, s. 160.

Przed młodzieżą, która szuka swego miejsca w świecie, staje problem, gdzie i jak można uczyć się kierowania swoim życiem i przeżywać doświadczenie wiary tak, żeby ona nadawała sens i wartość życiu. Katechezę odpowiadającą powyższym wymaganiom proponuje Klaus Bussmann. Pracuje duszpastersko w Kolonii, zajmując się jako kapłan szczególnie młodzieżą. Przez organizowanie z nią spotkań sobotnio-niedzielnich w wybranych miejscowościach chce umożliwić chłopcom i dziewczętom w wieku od 11 do 21 lat sensowne kształtowanie ich życia i przeżywanie wiary. Wyjeżdża więc z nimi do odpowiednich ośrodków, gdzie w sobotę po południu i w niedzielę niemal do godzin wieczornych odbywają się wspólnotowe rozważania i dyskusje.

W prezentowanej książce autor dzieli się z czytelnikami swoimi doświadczeniami, które poczynił w działalności na tym polu. Najpierw przedstawia sytuację, w której żyje dzisiejsza młodzież i wynikające z niej trudności w odnajdywaniu właściwego kierunku myślenia i postępowania. Młodzież spotyka się z tak wieloma różnymi poglądami, często przeciwstawnymi odnośnie do wartości i sensu życia, że czuje się zdezorientowana i nie umie się zdecydować na właściwy wybór drogi życiowej.

Wspólnotowe przeżywanie przez młodzież spraw religijnych i moralnych uważa Klaus Bussmann za część składową katechezy, która powinna się odbywać we wspólnocie — gminie. Nie są to więc spotkania elitarne poza całą wspólnotą gminy. Zaczęte rozważania i dyskusje daleko od domu i szkoły dość często prowadzone są dalej w gminie.

Następnie autor przedstawia krótko ogólne zasady dydaktyczne i metody, którymi się posługuje przy prowadzeniu tego rodzaju pracy z młodzieżą. Tym sprawom ogólnym zostało poświęconych 16 stron książki.

Na pozostałych stronach poznajemy szczegółową treść tematów poruszonych z poszczególnymi grupami i właściwe danym problemom sposoby przeprowadzania rozważań i dyskusji. Pierwszy kurs obejmuje młodzież od 11 do 13 lat i zawiera cztery tematy: *Czy jesteśmy w stanie rozmawiać z Bogiem?* — *Modlitwa*; *Czy człowiek pochodzi od matpy?* — *Zrozumienie opowiadania o stworzeniu*; *Kościół — czym on właściwie jest?*; *Co rozumiemy przez przyjaźń?*

Drugi kurs obejmuje młodzież od 14 do 16 roku życia i zawiera również cztery tematy, które poruszają problem konfliktu pokoleń, prawdziwości Pisma św., sens życia, orędzie zmartwychwstania Chrystusa. W trzecim kursie uczestniczy młodzież od 17 roku życia. Rozważa na nim problemy istnienia Boga, osoby Chrystusa, prawdziwości Pisma św. i posłannictwa zmartwychwstania Chrystusa.

Bardziej niż same tematy mogą zainteresować czytelnika sposoby oddziaływania, których się używa na wspomnianych spotkaniach. Książka przytacza w całości materiały pisane, a podaje odnośniki do pomocy dźwiękowych i wizualnych. Bogate zastosowane pomoce, swoboda wypowiedzi i dyskusji, dobrowolność uczestnictwa, atmosfera szczerości i otwarcie się młodzieży na problemy, przynoszą pożądane owoce sobotnio-niedzielnich spotkań.

Można być wdzięcznym autorowi za podzielenie się doświadczeniami, które ukazują jeden ze sposobów przeżywania wiary w grupach wspólnotowych. Teoretycy wychowania religijnego młodzieży poznają dzięki tej książce realizację

katechezy we wspólnocie-gminie. Osoby oddane praktycznej pracy duszpasterskiej wśród młodzieży, zapoznając się z doświadczeniami z Kolonii, mogą wzbogacić swą wiedzę i niejedną pomysł wykorzystać na własnym terenie działalności.

ks. Jan Tomczak SJ, Warszawa

Georg BAUDLER, *Erneuerung der Kirche durch Katechese. Zum Synodenvater „Das katechetische Wirken der Kirche“*, Düsseldorf 1975, Patmos-Verlag, s. 170.

Ludzie, którym leży na sercu rozwój życia religijnego w Niemczech zachodnich, szczególnie profesorowie uczelni katolickich, biskupi i wychowawcy, zastanawiają się, jak przeprowadzać katechezę, aby kształtowała i odnawiała wspólnoty religijne — gminy. Zdają sobie sprawę, że dotąd udzielana nauka religii w szkołach, nie spełnia tej roli. Stąd pojawiły się publikacje omawiające charakter nauczania religii w szkole i właściwości postulowanej katechezy — organizowanej we wspólnocie—gminie. Zagadnieniem tym zajął się plenarny synod biskupstw zachodnioniemieckich. W dokumencie poświęconym nauczaniu religii omawia również problem katechezy, która ma być prowadzona we wspólnocie—gminie. Synod przyznaje, że nauczanie religii w szkole i katecheza postulowana we wspólnocie—gminie, odnośnie do celu, treści i odbiorców tylko częściowo się pokrywają. Nie mają więc tego samego celu, treści i adresatów. Tymi zagadnieniami zajęła się szczególnie komisja wspomnianego synodu w dokumencie noszącym tytuł: *Das katechetische Wirken der Kirche* (Katechetyczna działalność Kościoła), opublikowanym w marcu 1974 r. Dokument ten wywołał szereg publikacji krytycznych lub komentujących. W związku z tym powstała sytuacja, w której wyłania się jakaś zgodność poglądów, mimo ostrej krytyki zaistniałej w początku. W toku dyskusji stanowiska zaczęły się stopniowo wyjaśniać.

Omawiana książka przedstawiając dyskusje, chce służyć dalszemu rozwianiu wątpliwości, rozwiązaniu trudności i jaśniejszemu poznaniu wspomnianych zagadnień. Składają się na nią wypowiedzi ośmiu autorów, które zebrał i wydał Georg B a u d l e r, profesor katolickiej teologii i jej dydaktyki w Wyższej Szkole Pedagogicznej Nadrenii. Należy zaznaczyć, że prawie wszyscy autorzy są na wyższych uczelniach profesorami pedagogiki religijnej lub teologii pastoralnej czy socjologii. Książka nie chce rozstrzygać dyskusowanych zagadnień i nie zamierza sprawić, by dokument komisji przyjmowano bezkrytycznie i na ślepo jako podstawę dalszej pracy, pomysłów i sposobów przeprowadzania katechezy we wspólnocie—gminie.

Na początku pierwszego rozdziału, który omawia koncepcje katechezy we wspólnocie—gminie, Hubert H a l b f a s przeprowadza wyraźną krytykę istotnych punktów wspomnianego dokumentu komisji. Również socjolog Horst Jürgen H e l l e krytycznie ocenia z punktu religijno-socjologicznego perspektywę projektu zawartego w dokumencie komisji synodalnej. Na zarzuty odpowiada rzeczowo jeden z autorów dokumentu, Adolf E x e l e r, dzięki czemu czytelnik poznaje jasno zagadnienia i może sobie wyrobić własne zdanie, zapoznawszy się z różnymi punktami widzenia dyskusowanych problemów. Georg B a u d l e r zajmuje się wiarą katechizowanych, która determinuje i określa właściwości katechezy, stanowi kryterium do jej rozróżniania. Stan wiary nauczanych przemawia za rozróżnieniem na: nauczanie religii w szkole i katechezę prowadzoną we wspólnocie—gminie.

Drugi rozdział książki został poświęcony realizacji katechezy we wspólnocie—gminie. Ukazują w nim autorzy warunki i możliwości wprowadzenia w życie projektów zawartych w dokumencie komisji synodalnej. Dieter E m e i s uzasadnia między innymi konieczność katechez dorosłych, integracji katechezy i „kształcenia”, omawia wzajemną zależność katechezy i życia gminy. W rozdziale tym czytelnik poznaje miejsce, rolę i znaczenie katechezy